

Kreationismkritik på svenska

Vetenskapsjournalisten och fysikern Maria Gunther Axelsson skrev ett stort reportage om kreationism i *Dagens Nyheter* 2003-09-07. Där framgick att hon själv varit kreationist i sin ungdom. Hon har även skrivit om ämnet i *Folkvett* (nr 4/2003). Nu har hon utgivit en liten bok om kreationismen, *Big Bang eller Varde ljus?*, med den entydiga undertiteln Skapelsemyten som pseudovetenskap.

Boken kan sägas vara indelad i tre avdelningar. I den första tecknar Gunther Axelsson bakgrunden till författandet. Hon berättar hur hon själv tvingades göra upp med kreationismen när hon skaffade sig en doktorsutbildning i fysik. Det stod vid det laget klart för henne att kreationisternas bild av den etablerade

**BIG BANG ELLER
VARDE LJUS?
Skapelsemyten
som pseudo-
vetenskap.
Maria Gunther
Axelsson.
Wahlstöm &
Widstrand 2006,
140 s.**

vetenskapen som en jättelik konspiration var orimlig och stämde väldigt illa med hennes forskarvardag.

Vidare berättar hon om kreationisterna, vad de tror på och vilka bevekelsegrunder de har. Särskilt värdefulla är avsnitten där hon framhåller vilka krafter som håller kvar gräsrotskreationister i pseudovetenskaplig tro. Mycket handlar det om förtroende för vänner och auktoriteter: Varför skulle jag inte kunna lita på den församlingsmedlem (kanske pastor) som säger att det finns allvarlig vetenskaplig kritik mot evolutionen, när jag brukar kunna lita på annat som personen säger? Det handlar också om etik: Tanken att de som åker runt och sprider kreationism i frikyrkliga kretsar ägnar sig åt systematiska och medvetna lögnen blir omöjlig. Hur skulle de kunna ljuga, en kristen får ju inte ljuga? Slutligen handlar det om trons renhet, ja faktiskt om liv och död: Den som inte tror på Bibeln kommer till helvetet!

Gunther Axelsson skriver också översiktligt om kreationisternas organisationer, i Sverige och USA. Hon är generös med citat från svenska kreationister (föreningen Genesis) och visar effektivt att de inte har ett vetenskapligt förhållningssätt. Även "intelligent design" berörs.

Bokens andra avdelning handlar om fysik och astronomi, och om hur man kan känna till Jordens och universums ålder. Det är ingen dålig populärvetenskap hon åstadkommer, men ämnet är stort. Simon Singh använde 500 sidor för att i boken *Big Bang* förklara vad Maria Gunther Axelsson ska klämma ihop på 35 sidor.

Bokens tredje avdelning är en essä om livets utveckling genom evolution, skriven av Per Kornhall, som liksom Maria Gunther Axelsson tidigare har varit kreationist.

Han är numera disputerad botaniker och gymnasielärare. Tidigare var han lärare på Livets Ords friskola i Uppsala. Hans text är bra, och även han passar på att med citat av

Ulf Ekman framhålla kreationisters rent icke-vetenskapliga argumentation.

Om jag fick önska något så är det att boken skulle vara längre. Maria Gunther Axelsson vill *både* förklara hur kreationisterna har fel *och* hur god vetenskap skapas och utvecklas. För att göra detta någorlunda grundligt hade hon behövt skriva en bok av åtminstone det dubbla om-

fånget. Men misströsta inte: boken är läsvärd, och det är en stor händelse att en hel bok med kritik mot kreationismen nu finns på svenska. Såväl författare som förlag ska ha erkännande för viljan och modet att ge ut en bok om den kanske underligaste och definitivt obehagligaste av alla pseudovetenskaper. Boken är värd en varm rekommendation.

Jesper Jerkert